

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXXI. Idem Doctoribus Decretorum a Bononiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

2. *c Criminosum.*] Quo casu communicans cum excommunicato majori excommunicatione ligato, in eandem incidit excommunicationem: exempli gratiâ si Petrus clericus, iussus sit domo expellere concubinam intra sex dies sub pœna excommunicationis majoris; & quia non paruit, elapso eo termino, incurrit ipso facto excommunicationem, qui deinde illi communicando auxilium, aut consilium dat concubinam ut retineat, incidit in eandem excommunicationem, ut probant Covar. in cap. almas. part. 3. num. 5. Avila de censur. disput. 10. dub. 3. Hurtado. de excommunico disput. 9. difficult. 3. num. 12. Villalobos l. p. tract. 17. difficult. 13. num. 6. Ricciulus de jure person. lib. 4. cap. 45. Gibalinus de censur. disquis. 7. quest. 9. qui rectè docent, hoc in casu desiderari ut communicatio sit in ipso crimine, cujus causâ excommunicatio imposta est; non verò si quis communicaverit cum ipso excommunicato in alio crimine, etiam gravior. Item desideratur, ut talis excommunicatus sit denunciatus, ut probat Gibalinus ubi proximè.
- d *Oratione, vel osculo.*] Quos communican-

di modos, & alios exposui in cap. sacris, de his qua vi.

e *Facientes, & consentientes.*] Juxta tradita in cap. 1. de officio deleg.

f *Concessisse videtur.*] Unde generalem regulam DD. proponunt, omnem juris, & canonis excommunicationem non reservatam posse à proprio sacerdote absolvi; quia quamvis ex negatione prohibitionis nequeat fortassis in materia jurisdictionis colligi semper positiva concessio; in hoc tamen peculiari negotio excommunicationis negatio prohibitionis absolvendi infer concessionem potestatis absolvendi, ut indicat aperte Innoc. in presenti, ex antiquo profectò jure, & usum jam inducto, quem potius afferre, aut interpretari videtur Pontifex, quam novum jus condere: ex qua regula varias illationes ad diversos casus deducunt Basilius lib. 6. de matrim. cap. 8. Anguiar. de legib. lib. 2. cap. 3. Gibalinus de censur. disquis. 9. quest. 3.

g *Tertius.*] Verba quæ sequuntur, extant in cap. nuper, de bigam. ubi ea exposui.

CAPUT XXX.

Idem ^a *Strigoniensi Archiepiscopo.*

Quod in dubiis. *Et infra:* Respondemus, quod excommunicato, licet quod sit mandato Ecclesiæ, juramento firmaverit, communicari non debet, donec per Ecclesiam fuerit absolutus, alioquin post juramentum non esset absolutio necessaria. Nullus autem scienter nominatim excommunicato communicare tenetur, nisi quædam personæ, quæ per illud Gregor. Pap. capitulum, *Quoniam multos*, specialiter excusantur. Illi autem qui nominatim excommunicatis præsumptuosè participant, præter personas dicto canone adnotatas, nisi ab eorum participatione communiti fortè destiterint, e excommunicationis vinculo sunt innodandi: secus autem si scienter communicant ei, qui cum participibus suis est vinculo excommunicationis sententialiter innodatus; tunc enim & ipsi sententiam excommunicationis incurunt.

NOTÆ.

- I. ^a *Strigoniensi.*] Ita etiam legitur in tertiâ collectione sub hoc tit. cap. 9. & in cap. quod in dubiis, de panis, ubi alias partes hujus Decretalis congesti.

b *Capit. quoniam.*] 11. quest. 3. Quem textum exposui in cap. sacris, de his qua vi.

c *Excommunicationis.*] Majoris videlicet, juxta tradita supra in cap. significavit, ubi, & in dicto capite sacris, & in c. 2. de exceptione, legi de pœna communicantis cum excommunicato.

CAPUT XXXI.

Idem *Doctoribus Decretorum a Bononia.*

Inter alia, quæ ven. f. n. ^b Mendiosien, Archiepiscopus dudum Apostolatu nostro proponi fecit humiliter consulendo, etiam, si bene meminimus, requisivit, utrum excommunicato communicare quis, & qui etiam teneantur? Cui super illo recolimus articulo respondisse, quod nullus omnino nominatim excommunicato scienter communicare tenetur, nisi quædam personæ, quæ per illud Gregorii Papæ capitulum, *Quoniam multos*, specialiter excusantur. Verum ex hac nostra responsione magna quidem, sicut accepimus, orta est occasio disputandi, aliis concedentibus, quod excommunicato communicare teneantur personæ in prædicto capitulo nominatæ, præsertim quæ prius ex debito ad communicationem eorum tenebantur: aliis asserentibus, eos excommunicatis communicare licitè posse, si velint, non tamen ad hoc ex necessitate teneri. Ut igitur unde jus prodiit, interpretatio quoque procedat, ambiguitatem

biguitatem hujusmodi taliter duximus absolvendam, quod cum quædam persona in præmissis capitulis prius denotata, illis in quas lata fuerit excommunicationis sententia, subsequenter ante prolationem ipsius obsequio tenerentur familiariter adherere, neque postmodum ad contraria teneantur, cum adhuc ipsum debitum daret, beneficio canonis id agente, à priori non sint obnoxietate soluta, sed ad familiare tenentur obsequium: & ita per consequentiam ad communicationem quoque tenentur, sine qua illud nequeunt exhibere. Id autem non ad omnes personas capitulum credimus referendum, ut videlicet obnoxietati hujusmodi sint subjectæ, cum viatores, peregrini, & mercatores à communione talium personarum, nisi articulus necessitatis imminet, debeant abstinere, ut in fine colligitur manifestè; sed ad illas dumtaxat, quæ talibus arctiori tenentur obnoxietate contrictæ, de quibus tamen in iis, pro quibus sunt excommunicatione notatæ, ut in criminibus, communicare non debent, sed ab eis penitus abstinere. Unde prudenter in præmissa consultatione respondemus, non omnes personas, sed quasdam, quæ per illud Gregorii Papæ capitulum specialiter excusantur, ad communionem hujusmodi præmissis modo teneri. Utrum autem & illa personæ propter atrocitatem facinoris severius puniendæ, à communione talium per excommunicationis sententiam debeant aliquando prohiberi, quia quæsitum non extitit, responsum non fuit.

NOTÆ.

- I. ^a *Bonon.*) Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 4.* & in præsentis scribit Innocentius Doctoribus Bononiensibus, ut etiam Professoribus Parisiensibus *in cap. ex literis, de consuet.* Scholasticis Lutetianis *in cap. quia in causis, de procurat.* Bononiensis perantiqua, ac celebris Academia est in Italia, quam Theodosius Major Imperator erexit, ubi floruerunt semper omnia literarum studia. Debitis encomiis illam extollunt Glossa in proœmio hujus voluminis, & *in l. final. Cod. de testamen.* Papirius Malonius *lib. 5, de gestis Roman. Pontif. in Honore VI.* Miden-
- dorpius *de Academicis, fol. 3.* P. Mendo *de jure Academico lib. 1. quest. 2. num. 16.* Iisdem etiam Doctoribus misit Innocentius compilationem suarum epistolarum, ut refertur in principio tertiæ collectionis.
- ^b *Mendiosensis.*) Ita legitur in tertia collectione, sed rectius in sexta habetur *Strigoniensis*; nam in præsentis textu mentio fit textus antecedentis, ubi Strigoniensi Archiepiscopo rescribitur.
- ^c *Capitulum.*) Relatum *in capit. quoniam multos 11. question. 3.* quem textum latè explicat Gibalinus *de censur. disquisit. 7. question. 9. cons. 3.*

CAPVT XXXII.

^a Idem.

Cum illorum absolutio, qui pro violenta manuum injectione in clericos, labem excommunicationis incurrunt, præterquam in quibusdam casibus à prædecessoribus nostris exceptis, Sedi dumtaxat Apostolicæ reservetur, nonnulli Ecc. sententiam negligentes, in excommunicatione positi ecclesiasticos ordines accipere non formidant: quid autem fieri debeat de his, Ap. sapius oraculum imploratur: circa quos credimus, sicut reperitur in subditis, distinguendum, quod tales, vel sciunt excommunicationis se vinculis irretitos; vel non recolunt factum, pro quo in lata sententiæ canonem inciderunt; vel factum quidem scientes, juris ignari nesciunt exinde se teneri. Primos, si fuerint sæculares, à subreptis ordinibus censemus in perpetuum ^b deponendos: in reliquis casibus tam Archiepiscopi, quàm Episcopi absque mandato Sed. Apost. speciali dispensandi facultatem se noverint non habere, quibus est etiam absolutio talium interdicta, ut majora intelligantur illis prohibita, quibus vetita sunt minora. Potuerunt tamen hujusmodi Roman. Pontificis auribus intimari, ut ab eo secundum rigorem, vel æquitatem responsum prodeat, prout ejus discretio viderit faciendum. Qui si claustrales hujusmodi fuerint, licet à bonæ memoriæ Papa prædecess. nostro Alexandro fuerint constitutum, quod monachi, & canonici regulares, quocumque modo se in claustris percusserint, non sunt ad Apost. Sed. mittendi, sed secundum discretionem, & providentiam Abbatis sui disciplinæ subdantur; & si Abbatis discretio ad eorum correctionem non sufficit, providentia diœcesani Episcopi est adhibenda; & alibi dicat: quod de sæculo fugiens, qui religionis habitum in monasterio receperunt, & inter cætera postmodum confitentur se tale commississe delictum, per quod ipso actu excommunicationis sententiam incurrerunt, sine licentia Roman. Pontificis Abbas non potest eos, nec debet absolvere, quamvis præsumptionem delinquentium